

VALTIONEUVOSTON ASETUS HEVOSKASVATUKSEN JA HEVOSURHEILUN EDISTÄMISEEN MYÖNNETTÄVISTÄ AVUSTUKSISTA**Pääasiallinen sisältö**

Ehdotetaan annettavaksi valtioneuvoston asetus hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista. Ehdotettavalla asetuksella säädettäisiin valtion talousarvion mukaisesti hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista annetussa laissa (331/2023), jäljempänä *edistämislaki*, tarkoitetun valtionavustuksen myöntämisestä ja käyttämisestä. Ehdotetun valtioneuvoston asetusluonnoksen mukaan avustusta voitaisiin myöntää raviurheilun- ja hevoskasvatuksen keskusjärjestölle sekä ratsastusurheilujärjestöjen keskusjärjestölle ja näiden jäsenyhteisöille sekä tiettyihin tarkoituksiin myös kunnalle edistämislain mukaisesti. Ehdotettavalla asetuksella kumottaisiin hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen käytettävästä osuudesta Veikkaus Oy:n tuotosta ja muista valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitettavista määrärahoista annettu valtioneuvoston asetus (14/2017), jolla aiemmin säädettiin hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen käytettävästä osuudesta Veikkaus Oy:n tuotosta ja muista valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitettavista määrärahoista. Ehdotettu valtioneuvoston asetus on tarkoitettu tulevan voimaan 1.1.2024.

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Edistämislain voimaantulo 1.1.2024 muuttaa aiemmin voimassa olleen arpajaislain (1047/2001) mukaista käytäntöä, jossa Veikkaus Oy:n tuottoja ohjattiin hevosalalle käytettäväksi arpajaislain mukaisesti hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen valtionavustuslain (688/2001) nojalla maksettavilla avustuksilla. Arpajaislain mukaan hevosalalle tarkoitettu osa rahapeliyhtiön tuotosta (neljä prosenttia) otettiin vuosittain valtion talousarvioon. Tätä rahapeliyhtiön tuotosta saatua määrärahaa täydennettiin myös muiden kuin rahapeliyhtiön tuottoihin perustuvien hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämisen valtionavustusten maksamisella.

Edistämislain mukaan hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen voidaan myöntää harkinnanvaraista avustusta valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitetun määrärahan puitteissa. Määrärahasta vähintään 95 prosenttia osoitetaan raviurheilu- ja hevoskasvatustoimintaan. Avustusta voidaan myöntää raviurheilu-, hevoskasvatus- ja ratsastusurheilujärjestöjen keskusjärjestöille ja näiden jäsenyhteisöille sekä kunnalle. Avustusta voidaan myöntää hevoskilpailuihin ja niiden järjestämiseen liittyvään toimintaan, hevoskasvatuksen edistämiseen, hevosalan kehittämiseen, neuvontaan ja koulutukseen. Avustusta voidaan lisäksi myöntää hevosurheilutoiminnassa tarvittavan maa-alueen hankintaan, radan ja muiden alueiden sekä rakennusten rakentamiseen ja perusparantamiseen, kaluston, koneiden ja laitteiden hankintaan, kunnossapitoon ja vuokrauskustuksiin.

Euroopan komissio päätti 14.10.2021 keskus- ja maakuntaraviradoille tarkoitetun tukiohjelman jatkamisesta vuoden 2026 loppuun saakka (Valtiontuki SA.63553, 2021/N). Nyt tehdyn Arpajaislain muutoksen ja uuden hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista annetun lain johdosta valtiontuki-ilmoitus jouduttiin tekemään uudelleen.

Euroopan komissio on xx.xx.202x hyväksynyt SA.107613 -valtiontuen. Valtiontuen myöntämisen mahdollistava säädöskehikko tulisi olla valmiina jo mahdollisimman aikaisin vuoden 2024 alussa hevosurheilun toimintaedellytysten turvaamiseksi häiriöttömästi. Tämän vuoksi asetuseräluonnos hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen käytettävästä osuudesta Veikkaus Oy:n tuotosta toimitettiin lausunnoille jo ennen valtiontuen hyväksymistä ja näin ollen lausunnoilla oleva asetuseräluonnos oli riippuvainen tukiehdotuksen komissiokäsittelystä. Tavoitteena on kuitenkin saattaa ehdotus voimaan mahdollisimman aikaisin vuoden 2024 alusta.

Avustukset on pääosin tarkoitettu myöntämään mahdollisen komission hyväksymän valtiontuen sallimalla tavalla, osittain vähämerkityksisenä nk. de minimis -tukena ja eräiltä osin avustuksena, jota ei ole katsottu valtiontueksi.

Asetus annettaisiin hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista (331/2023) 4 §:n 2 momentin ja valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla. Ehdotettavalla asetuksella säädettäisiin valtion talousarvion mukaisten hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävien avustuksien myöntämisestä ja käyttämisestä.

2. Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Asetuseräluonnoksesta on pyydetty lausuntoja seuraavilta tahoilta: opetus- ja kulttuuriministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Ruokavirasto, Luonnonvarakeskus, Suomen Kuntaliitto, Suomen Hippos ry, Suomen Ratsastajainliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f sekä maakuntaraviradoilta.

Lausunnoissa tuotiin yleisinä huomioina esiin .. Lisäksi lausunnoissa kiinnitettiin huomiota ... Lausuntopalautteen perusteella..

Yritystukineuvottelukunta..

Asetusehdotus on tarkastettu oikeusministeriön lainvalmisteluosaston laintarkastusyksikössä.

3. Keskeiset ehdotukset

Ehdotuksen mukaan annettaisiin uusi valtioneuvoston asetus hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista. Ehdotuksella kumottaisiin voimassa oleva hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen käytettävästä osuudesta Veikkaus Oy:n tuotosta ja muista valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitettavista määrärahoista tuotoista valtioneuvoston asetus, jolla aiemmin säädettiin hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista.

4. Pääasialliset vaikutukset

Ehdotuksella on tarkoitus säätää valtionavustuksen yleisistä ehdoista määrärahan käyttöön joka osoitetaan vuosittain valtion talousarviossa hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen edistämislaisissa säädettyyn käyttötarkoitukseen. Vuoden 2024 valtion talousarvion momentille 30.xx.xx (xxxxxxn) on budjetoitu varoja xxxxxxxx euroa.

Säännöskohtaiset perustelut

1 § *Soveltamisala.* Asetuksen 1 §:ssä säädettäisiin soveltamisalasta. Asetusta sovellettaisiin myönnettäessä edistämislain mukaista harkinnanvaraista avustusta hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen.

2 §. *Keskusjärjestöille myönnettävien avustusten käyttötarkoitukset.* Pykälässä ehdotetaan edistämislaisissa säädettyä tarkentavasti säädettäväksi niistä käyttötarkoituksista, joihin keskusjärjestöille voidaan myöntää avustusta. Pykälässä yksilöidyt käyttökohteet vastaisivat pääosin aiemmin voimassa ollutta tilannetta. Käyttökohteita koskevan edistämislain 4 §:n aiempaa asetustasoista säätelyä suppeamman sisällön johdosta aiemmasta poiketen tiedotus-, tutkimus- ja jalostustoiminnan käyttötarkoitukset on jätetty pois. Keskusjärjestöjen tehtävänä on tukea, kehittää ja ohjata valtakunnallisesti alueorganisaatioidensa ja jäsenjärjestöjensä toimintaa sekä edistää hevoskasvatusta ja urheilutoimintaa. Toiminta painottuu suunnitteluun, koulutukseen, tilastointiin, neuvontaan sekä kehittämis- ja julkaisu-toimintaan. Raviurheilun ja hevoskasvatuksen keskusjärjestönä toimii Suomen Hippos ry (Hippos). Hippos pitää rekisteriä ja kantakirjaa suomenhevosista, lämminverisistä ravihevosista ja lämminverisistä ratsuhevosista ja poneista sekä kilpailurekisteriä ravihevosista.

Keskusjärjestöjen tehtävänä on kilpailuissa hevosten suorituskykyyn keinotekoisesti vaikuttavien lääkeaineiden tai vastaavien aineiden ja valmisteiden käytön valvonta. Lääkeaineiden käyttöä eläinurheilussa rajoitetaan lainsäädännön, sääntöjen ja kansainvälisten sopimusten mukaisesti. Totalisaattoriraveissa otetaan vähintään yksi arvottu dopingnäyte ja myös koelähdöissä arvotaan testattavaksi joutuva hevonen. Ratsastusurheilussa dopingtestausta tehdään sekä harjoitus- että kilpailutilanteissa. Ratsastusurheilujärjestöjen keskusjärjestön, Suomen Ratsastajainliitto ry:n (SRL), toiminnallinen tuki myönnetään rahapelitoiminnan tuotoista opetusministeriön kautta. Ratsastajainliiton avustus MMM:n rahapelituotoista on kohdistunut erityiskohteisiin kuten kilpailukaluston hankintaan ja peruskorjaukseen sekä tulospalvelujärjestelmän ja kilpailutoiminnan kehittämiseen. SRL:n tehtävänä on edistää ratsastusta maassamme urheilu- ja liikuntakasvatusmuotona, järjestää ratsastuskilpailuja ja kehittää ratsastuksen opetusta ja valmennusta. Ratsastajainliiton jäseniä ovat paikalliset rekisteröidyt ratsastusseurat. Liiton yhteisöjäseniä voivat olla ratsastuskoulut ja –tallit sekä muut ratsastuspalveluja tarjoavat yritykset, oppilaitokset tai yhteisöt. Alueet organisoivat ja koordinoivat liiton toimintaa paikallistasolla. SRL on kansainvälisen Federation Equestre Internationalen (FEI) jäsen.

3 §. *Jäsenyhteisölle myönnettävien avustusten käyttötarkoitukset.* Tässä tarkoitettut jäsenyhteisöt ovat lähinnä hevosjalostusliitot ja raviradat. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kohteista, joihin jäsenyhteisölle voidaan myöntää avustusta. Kohteet vastaisivat aiempaa käytäntöä. Neuvontaa sekä hevosten jalostus- ja kantakirjaukseen liittyvää näyttelytoimintaa toteutetaan Suomen Hippos ry:n koordinoimien alueellisten hevosjalostusliittojen kautta. Liitot koostuvat paikallisista hevosseuroista ja yhdistyksistä. Liittojen tehtäviä ovat hevosten rekisteröinti, mikä muodostaa pohjan hevosten kantakirjaamiselle Hippoksen rekisterin osalta. Kahden hevosrodun osalta rekisteröinti on mahdollista myös kahden muun hyväksytyyn kantakirjanpitäjän pitäjän ylläpitämään rekisteriin. Tämä muodostaa siten perustan jalostus- ja kilpailutoiminnalle. Hevoset tunnistetaan niiden rekisteröinnin yhteydessä. Tunnistaminen tapahtuu noudattaen neuvoston direktiivien 90/427/ETY ja 2009/156/EY mukaisten sääntöjen vahvistamisesta hevoseläinten tunnistusmenetelmien osalta (hevospassista annettu asetetus) annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/262 määräyksiä, joiden mukaisesti tunnistetietoihin liitetään mm. hevosen väritys, otetaan verikoe ja asetetaan nahan alle mikrosiru hevosen tunnistamisen varmistamiseksi kilpailusuoritusten yhteydessä sekä hevosten identiteetin vaihtamisen estämiseksi. Liittojen tehtäviä ovat kurssi-, neuvonta- ja järjestötoiminta, omistajan vaihdoksiin liittyvät asiat sekä raviratojen avustaminen. Lisäksi toteutetaan kurssi-, neuvonta- ja järjestötoimintaa ja omistajan vaihdoksiin liittyvät toimenpiteitä.

Raviratoja kehitettiin 1970- ja 1980- luvuilla ympärivuotiseen toimintaan soveltuvien maakunnallisten keskusratojen verkoston aikaan saamiseksi. Raviratojen investointeja on aiemmin rahoitettu valtion totopeliosuudesta, nyttemmin Veikkaus Oy:n tuotoista ja muista valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitettua määrärahoista.

4 § *Kunnalle myönnettävien avustusten käyttötarkoitukset.* Pykälässä ehdotetaan edistämislaisa säädettyä tarkentavasti säädettäväksi kunnalle myönnettävien avustusten käyttötarkoitukseksi raviurheilutoiminnassa tarvittavan radan, muiden alueiden ja rakennusten rakentamiseen sekä rakennusten perusparantamiseen. Pykälä vastaisi aiemmin voimassa ollutta tilannetta. Kunnat ovat mukana raviurheilutoiminnassa kiinteistöjen omistajina ja raviurheilun alueellisen tasavertaisuuden vuoksi on tarkoituksenmukaista, että kuntien omistamille raviradoille voidaan myöntää avustusta rakentamis- ja perusparannushankkeisiin.

5 § *Avustuksen hakeminen.* Valtionapuviranomaisena maa- ja metsätalousministeriö päättää kulloinkin avattavien hakuilmoitusten ajankohdat, jotka voisivat vaihdella eri avustusten kohdalla. Avustusta haettaessa esitettävät tiedot riippuisivat mm. siitä, haetaanko yleis- vai erityisavustusta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin avustuksen hakemisesta sähköisesti siihen tarkoitettuun verkkopalvelussa maa- ja metsätalousministeriön ilmoittamana ajankohtana. Aiemmin tukihakemukset on pääsääntöisesti toimitettu maa- ja metsätalousministeriöön sähköpostin liitteinä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin hakemuksen sisällöstä, jossa tulisi kirjallisesti maa- ja metsätalousministeriölle osoitetulla hakemuksella, jossa tulisi ilmoittaa hakijan nimi, kotipaikka ja yhteystiedot. Hakemuksessa tulisi yksilöidä avustuksen käyttötarkoitus, haettava avustuksen määrä, avustuksen käyttö- ja jakoperusteet ja hakemusvuotta koskeva toimintasuunnitelma sekä talousarvio. Jos avustusta haettaisiin vain osaan toiminnasta, toimintasuunnitelma ja talousarvio tulisi laatia siten, että niissä esitetään selkeästi erikseen se toiminta, mihin valtionavustus on tarkoitettu käytettäväksi. Lisäksi hakijan tulisi antaa selvitys muista samaa tarkoitusta varten saaduista ja haetuista avustuksista ja tuista. Jäsenyhteisöjen tulisi myös liittää hakemukseen keskusjärjestön lausunto.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että erityisavustuksen osalta haettaessa olisi lisäksi ilmoitettava avustuskohteen yksilöity kustannusarvio. Kunnan tekemään hakemukseen tulisi liittää ote hyväksytystä talousarviosta kohteen osalta.

6 § *Avustuksen myöntämisen rajoitukset.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Euroopan unionin valtioneuvoston päätöksen mukaiset rajoitukset tuen myöntämiselle tilanteissa, joissa tuen hakija on ns. vaikeuksissa oleva yritys. Tällä määritelmällä tarkoitettaisiin kulloinkin voimassa olevan komission aiheesta antaman ohjauksen mukaista tulkintaa vaikeuksissa olevasta yrityksestä sellaisena kuin se on tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annettussa komission asetuksessa (EU) N:o 651/2014 2 artiklan 18 kohdassa sekä valtioneuvoston päätöksessä (2014/C 249/01) annetuissa komission suuntaviivoissa. Lisäksi pykälässä säädettäisiin tilanteista, joissa tuen hakija ei ole noudattanut eräitä valtion tuen takaisinperintää koskevia määräyksiä (nk. Deggendorf-ehto). Näitä ehtoja sisältyy komission valtioneuvoston päätökseen ja ilmoitus niiden ottamisesta asiasta säätävään kansalliseen normikehikkoon oli valtioneuvoston päätöksen käsittelyn ennakoedellytyskin.

7 § *Avustuksen käyttäminen.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siitä, että yleisavustus olisi käytettävä sen kalenterivuoden aikana, jolloin se on myönnetty. Ehdotus on tarpeen varmistamaan tukien käyttämisen mahdollisimman tehokkaasti avustusten vuosittaisen jakosuunnitelman ja yhteisön vahvistetun toimintasuunnitelman mukaisesti.

8 § *Voimaantulo ja kumoaminen.* Asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.1.2024 ja samalla kumottaisiin hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen käytettävästä osuudesta Veikkaus Oy:n tuotosta ja muista valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitettavista määrärahoista tuotoista annettu valtioneuvoston asetus (14/2017).

5. Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024.

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen hevospasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista.